

**ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ
МЕТАЛНИХ ПРОИЗВОДА
"МЕТАЛ" А.Д., ГРАДИШКА**

**Финансијски извјештаји
за годину која се завршава
31. децембра 2010. године и
Извјештај независног ревизора**

САДРЖАЈ

	Страна
Извјештај независног ревизора	1 - 2
Финансијски извјештаји:	
Извјештај о укупном резултату	3
Извјештај о финансијском положају	4
Извјештај о промјенама на капиталу	5
Извјештај о новчаним токовима	6
Напомене уз финансијске извјештаје	7 - 34

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и Управном одбору предузећа "Метал" а.д., Градишка

Обавили смо ревизију приложених финансијских извјештаја (страна 3 до 34) Предузећа за производњу металних производа "Метал" а.д., Градишка (у даљем тексту "Предузеће"), који обухватају извјештај о финансијском положају на дан 31. децембра 2010. године, и одговарајући извјештај о укупном резултату, извјештај о промјенама на капиталу и извјештај о новчаним токовима за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извјештаје.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије, Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и Правилником о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама објелодањеним у финансијским извјештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извјештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцјену примјениених рачуноводствених политика и вредновање значајних процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу финансијски извјештаји Предузећа за производњу металних производа "Метал" а.д., Градишка за годину која се завршава 31. децембра 2010. године су припремљени, по свим материјално значајним питањима, у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Српској.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и Управном одбору предузећа "Метал" а.д., Градишка (наставак)

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на сљедећа питања:

- а) Предузеће је за пословну 2010. годину исказало губитак у износу од 2,511,993 Конвертибилне марке, те укупни акумулирани губитак на дан 31. децембра 2010. године, након покрића дијела губитка из резерви, износи 4,720,227 Конвертибилних марака, што представља значајну одбитну ставку капитала. Такође, Предузеће је имало и нето смањење готовине у пословној 2010. години у износу од 11,849 Конвертибилне марке. Наведено погоршање резултата пословања у текућој и претходној години је, највећим дијелом, посљедица ситуације објелодањене у напмени 35 уз приложене финансијске извјештаје. Финансијски положај и резултати пословања Предузећа ће и у пословној 2011. години бити изложени утицајима из окружења који могу имати додатне негативне ефекте на резултате пословања Предузећа (остваривање планираног нивоа прихода, постизање профитабилности Предузећа), а који не могу поуздано бити процијењени на датум издавања приложених финансијских извјештаја;
- б) Као што је објелодањено у напмени 16 уз финансијске извјештаје, Предузеће је уписало хипотеку и залог на некретнинама, постројењима и опреми, а по основу више обавеза по основу дугорочних и краткорочних кредита. Нето садашња вриједност некретнина, постројења и опреме над којима је уписана хипотека на дан 31. децембра 2010. године износи 9,003,887 Конвертибилних марка и чини 86% укупне садашње вриједности некретнина, постројења и опреме.

Наше мишљење није модификовано у вези са наведеним питањима.

Бања Лука, 26. април 2011. године

Овлашћени ревизор
Жарко Мионић

ИЗВЈЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године
(У Конвертибилним маркама)

	<u>Напомене</u>	<u>Година која се завршава 31. децембра 2010.</u>	<u>Година која се завршава 31. децембра 2009.</u>
Пословни приходи			
Приходи од продаје	5	22,354,855	21,754,552
Смањење вриједности залиха учинака		(1,161,460)	(348,015)
Остали пословни приходи	6	128,679	83,180
		<u>21,322,074</u>	<u>21,489,717</u>
Пословни расходи			
Набавна вриједност продате робе		(732,140)	(645,296)
Трошкови материјала, горива и енергије	7	(17,677,340)	(19,840,924)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	8	(3,214,051)	(3,317,111)
Трошкови производних услуга	9	(331,946)	(300,562)
Трошкови амортизације	16	(997,296)	(1,066,444)
Нематеријални трошкови	10	(178,577)	(199,554)
Трошкови пореза и доприноса	11	(131,258)	(139,723)
		<u>(23,262,608)</u>	<u>(25,509,614)</u>
Пословни губитак		<u>(1,940,534)</u>	<u>(4,019,897)</u>
Финансијски приходи	12	9,681	7,269
Финансијски расходи	12	(573,392)	(639,460)
		<u>(563,711)</u>	<u>(632,191)</u>
Губитак редовне активности		<u>(2,504,245)</u>	<u>(4,652,088)</u>
Остали приходи	13	238,995	294,139
Остали расходи	14	(246,743)	(684,171)
		<u>(7,748)</u>	<u>(390,032)</u>
Губитак прије опорезивања		<u>(2,511,993)</u>	<u>(5,042,120)</u>
Порез на добитак	15	-	-
Губитак		<u>(2,511,993)</u>	<u>(5,042,120)</u>
Остали укупни резултат		-	-
Укупни резултат за годину		<u>(2,511,993)</u>	<u>(5,042,120)</u>
Зарада по акцији:			
- Основна и разријеђена зарада (губитак) по акцији	25	<u>(0.1602)</u>	<u>(0.3216)</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Приложени финансијски извјештаји Предузећа су одобрени од стране Управног одбора Предузећа дана 28. фебруара 2011. године.

Потписано у име Предузећа,

Марко Гончин
Директор

Видосава Шућур
Директор економско-финансијског сектора

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ
На дан 31. децембра 2010. године
(У Конвертибилним маркама)

	<u>Напомене</u>	<u>31. децембар 2010.</u>	<u>31. децембар 2009.</u>
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	16	665,562	669,505
Некретнине, постројења и опрема	16	10,471,526	11,436,825
Дугорочни кредити	17	17,111	19,778
		<u>11,154,199</u>	<u>12,126,108</u>
Обртна имовина			
Залихе	18	7,283,138	8,597,537
Потраживања од купаца	19	3,520,942	4,697,834
Друга краткорочна потраживања	20	36,485	46,481
Текуће доспијеће дугорочних кредита	17	2,667	2,667
Краткорочни финансијски пласмани	21	32,225	18,501
Готовина и готовински еквиваленти	22	31,333	43,182
Порез на додатну вриједност		152,211	204,850
Активна временска разграничења		3,176	4,928
		<u>11,062,177</u>	<u>13,615,980</u>
Укупна актива		<u><u>22,216,376</u></u>	<u><u>25,742,088</u></u>
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	24	15,679,520	15,679,520
Законске резерве		-	50,666
Статутарне и друге резерве		-	1,082,427
Ревалоризационе резерве		1,925,259	2,161,563
Акумулирани губитак		(4,720,227)	(3,577,631)
		<u>12,884,552</u>	<u>15,396,545</u>
Дугорочне обавезе и резервисања			
Дугорочни кредити	26	1,290,821	981,735
Резервисања за бенефиције за запослене	27	296,795	335,600
		<u>1,587,616</u>	<u>1,317,335</u>
Краткорочне обавезе			
Текуће доспијеће дугорочних кредита	26	1,438,628	1,375,372
Краткорочни кредити	28	3,619,542	4,979,060
Примљени аванси	29	424,097	18,319
Обавезе према добављачима	30	1,923,405	2,261,975
Остале краткорочне обавезе	31	338,536	393,482
		<u>7,744,208</u>	<u>9,028,208</u>
Укупна пасива		<u><u>22,216,376</u></u>	<u><u>25,742,088</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године
(У Конвертибилним маркама)

	<u>Акцијски капитал</u>	<u>Законске резерве</u>	<u>Статутарне и друге резерве</u>	<u>Ревалоризационе резерве</u>	<u>Акумулирани губитак</u>	<u>Укупно</u>
Стање, 1 јануар 2009. године	15,679,520	50,666	1,082,427	2,398,219	1,227,833	20,438,665
Пренос са ревалоризационих резерви (напомена 24)	-	-	-	(236,656)	236,656	-
Губитак текуће године	-	-	-	-	(5,042,120)	(5,042,120)
Стање, 31. децембар 2009. године	<u>15,679,520</u>	<u>50,666</u>	<u>1,082,427</u>	<u>2,161,563</u>	<u>(3,577,631)</u>	<u>15,396,545</u>
Покриће губитка (напомена 24)	-	(50,666)	(1,082,427)	-	1,133,093	-
Пренос са ревалоризационих резерви (напомена 24)	-	-	-	(236,304)	236,304	-
Губитак текуће године	-	-	-	-	(2,511,993)	(2,511,993)
Стање, 31. децембар 2010. године	<u>15,679,520</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,925,259</u>	<u>(4,720,227)</u>	<u>12,884,552</u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године
(У Конвертибилним маркама)

	Година која се завршава 31. децембра 2010.	Година која се завршава 31. децембра 2009.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	26,193,337	24,287,537
Остали приливи из редовног пословања	1,126,573	1,391,599
Одливи за набавке сировина, трошкове и дате авансе	(20,058,681)	(18,526,848)
Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и примања	(3,234,035)	(3,372,448)
Одливи по основу камата	(566,078)	(618,713)
Одливи по основу осталих дажбина	(2,440,026)	(1,929,140)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	<u>1,021,090</u>	<u>1,231,987</u>
Токови готовине из активности инвестирања		
(Одливи)/приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	(13,724)	8,118
Приливи од камата	62	160
Приливи по основу дугорочних финансијских пласмана	2,667	2,667
Одливи по основу набавке сталних средстава	(34,768)	(53,677)
<i>Нето одлив готовине из активности инвестирања</i>	<u>(45,763)</u>	<u>(42,732)</u>
Токови готовине из активности финансирања		
Одливи по основу краткорочних финансијских обавеза	(1,359,518)	(2,755,809)
Приливи по основу дугорочних финансијских обавеза	372,342	1,596,298
<i>Нето одлив готовине из активности финансирања</i>	<u>(987,176)</u>	<u>(1,159,511)</u>
Нето повећање/(смањење) готовине и еквивалената готовине	(11,849)	29,744
Готовина и еквиваленти готовине на почетку године	<u>43,182</u>	<u>13,438</u>
Готовина и еквиваленти готовине на крају године	<u><u>31,333</u></u>	<u><u>43,182</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

1. ДЈЕЛАТНОСТ

Предузеће за производњу металних производа "Метал" а.д., Градишка (у даљем тексту "Предузеће") првобитно је основано 1957. године као занатско предузеће за услуге и производњу металних производа за потребе локалног становништва. Почетком 70-тих година Предузеће улази у састав Рударско-металуршког комбината "РМК", Зеница.

У току свог постојања Предузеће је промијенило више организационих форми, у складу са важећим прописима. Током 1991. године, први пут се организовало као акционарско друштво, чији су акционари били запослени и пензионисани радници Предузећа. Затим се током 1994. године, Предузеће формира као државно предузеће, а 1996. године се формира као Зависно државно предузеће за производњу металних производа "Метал" п.о., Градишка, у саставу тадашњег МДП "Пословни систем РМК - Зеница", Приједор.

Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/І-1487/2001 од 3. септембра 2001. године извршена је промјена својине дијела државног капитала и промјена облика из Зависног државног предузећа "Метал" п.о., Градишка у Акционарско друштво за производњу металних производа "Метал", Градишка.

Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/І-4383/05 од 22. марта 2006. године извршен је упис промјене структуре капитала на основу потврде Централног регистра хартија од вриједности о власништву над акцијама број 240/03 од 20. априла 2004. године.

Основна дјелатност Предузећа је производња и продаја сопствених металних производа, а поред тога Предузеће се бави и продајом осталих производа који се не налазе у производном асортиману Предузећа.

Матични број Предузећа је 1105248, Сједиште Предузећа је у Градишци, улица Доситејева бб, Градишка.

На дан 31. децембра 2010. године Предузеће је имало 279 запослених радника (2009. године - 298 запослених радника).

На дан 31. децембра 2010. године, повезана правна лица Предузећа са којима предузеће има пословне односе су:

1. Ferro Met SRL, Prevalle Италија,
2. F.B. д.о.о., Градишка

Наведена предузећа су сврстана у повезана правна лица по основу могућности контроле, односно на основу значајног утицаја на доношење финансијских, пословних и осталих одлука, а по основу учешћа у капиталу Предузећа, те на основу родбинских и породичних веза највећег акционара господина Boninsegna Ermes-a.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Предузећа су састављени за пословну 2010. годину у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Српској.

Финансијски извјештаји Предузећа су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 79/09), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 84/09), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 84/09).

Износи у финансијским извјештајима у прилогу су изражени у Конвертибилним маркама (КМ). Конвертибилна марка представља званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја (наставак)

Предузеће је приликом састављања извјештаја о токовима готовине за пословну 2010. годину користило директни метод извјештавања о токовима готовине.

Предузеће је у састављању ових финансијских извјештаја примјењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3 уз финансијске извјештаје, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске.

Прописи, стандарди и тумачења на снази у текућем периоду

Приложени финансијски извјештаји састављени уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (IAS), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (IFRS), који су били у примјени на дан 1. јануара 2009. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске. Наиме, на основу одредби важећег Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 36/09), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународне стандарде ревизије (ISA), Кодекс етике за професионалне рачуновође, као и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (IFAC), на финансијске извјештаје за периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније.

Поред наведеног, дана 15. јула 2010. године Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске ("Савез РР РС") је донио "Одлуку о почетку обавезне примјене издања МРС/МСФИ (објављених до 1. јануара 2009. године)", а на основу "Одлуке о овлашћењима за превод и објављивање" надлежне Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговина од 10. марта 2006. године (Службени гласник БиХ, број 81/06), којом се таква овлашћења дају Савезу РР РС. Наведено издање IAS/IFRS је одобрено од стране Фондације одбора за Међународне рачуноводствене стандарде као званични превод на српски језик за Босну и Херцеговину (Републику Српску), Србију и Црну Гору. Према наведеној Одлуци IAS/IFRS објављени до 1. јануара 2009. године обавезно се примјењују на финансијске извјештаје сачињене и презентоване у Републици Српској за обрачунске периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније.

Међутим, промјене у важећим стандардима и тумачењима, као и новоусвојени стандарди и тумачења, издати након 1. јануара 2009. године, нису објављени и званично усвојени у Републици Српској и, сагласно томе, нису примјењени у састављању приложених финансијских извјештаја. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени, као и објављени стандарди и тумачења који још увијек нису у примјени, објелодањени су у напоменама 2.2 и 2.3.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Српске од IFRS и IAS могу имати на реалност и објективност финансијских извјештаја Предузећа, приложени финансијски извјештаји се не могу сматрати финансијским извјештајима састављеним у сагласности са IFRS и IAS.

Руководство Предузећа анализира промјене у важећим стандардима и тумачењима, као и новоусвојене стандарде и тумачења издата након 1. јануара 2009. године, и након установљавања стандарда и тумачења који су релевантни за Предузеће, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској. Имајући у виду одредбе садржане у новим и измијењеним стандардима и тумачењима, које се односе на датум примјене и одредбе у односу на приказивање упоредних података, након њиховог усвајања и примјене од стране Предузећа, могу се захтијевати измјене у односу на податке приказане у приложеним финансијским извјештајима за 2010. годину, а који ће представљати упоредне податке за финансијске извјештаје Предузећа за 2011. годину.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извјештаја, доле наведени стандарди и измјене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извјештавања, али нису званично усвојена у Републици Српској за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2010. године:

- IFRS 1 (ревидирани) "Прва примјена IFRS" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- IFRS 3 (ревидирани) "Пословне комбинације" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Додатни изузеци за оне који први пут усвајају IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
- Измјене IFRS 2 "Исплате по основу акција" – Трансакције групних исплата у новцу по основу акција (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
- Измјене IAS 27 "Консолидовани и појединачни финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- Измјене IAS 39 "Финансијски инструменти: Признавање и мјерење" – Прихватљиве хеџинг ставке (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- Измјене различитих стандарда и тумачења која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања IFRS објављеног 16. априла 2009. године (IFRS 2, IFRS 5, IFRS 8, IAS 1, IAS 7, IAS 17, IAS 18, IAS 36, IAS 38, IAS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (већина измјена биће на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
- IFRIC 17 "Пренос неновчаних средстава власницима предузећа" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године), и
- IFRIC 18 "Пренос средстава комитентима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године).

2.3. Објављени стандарди и тумачења која још увијек ниси ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извјештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увијек ступили на снагу:

- „Свеобухватни оквир за финансијско извјештавање 2010. године“ што представља измјену „Оквир за припремање и приказивање финансијских извјештаја“ (на снази од датума објављивања, односно од септембра 2010. године),
- IFRS 9 "Финансијски инструменти" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Ограничени изузеци за упоредна објелодањивања у складу са IFRS 7 за оне који први пут усвајају IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2010. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за оне који први пут примјењују IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
- Измјене IFRS 7 "Финансијски инструменти: Објелодањивања" – Трансфер финансијске имовине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увијек ниси ступили на снагу (наставак)

- Измјене IAS 12 "Порез на добит" – Одложени порези: Покриће основне имовине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2012. године),
- Измјене IAS 24 "Објелодањивања о повезаним странама" - Поједностављивање захтјеваних објелодањивања за ентитете у државном власништву и појашњење дефиниције повезаних страна (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
- Измјене IAS 32 "Финансијски инструменти: Приказивање" – Рачуноводствено обухватање права (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. фебруара 2010. године),
- Измјене различитих стандарда и тумачења која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања IFRS објављеног 6. маја 2010. године (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 7, IAS 1, IAS 27, IAS 34, IFRIC 13) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (већина измјена биће на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
- Измјене IFRIC 14 "IAS 19 - Граница дефинисаних примања запослених, минимум захтјева фонда и њихова интеракција" - Претплата минималних захтјева фонда (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године), и
- IFRIC 19 "Укидање обавеза инструментима капитала" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2010. године).

2.4. Упоредни подаци

Предузеће је као упоредне податке приказало извјештај о укупном резултату, извјештај о промјенама на капиталу и извјештај о новчаним токовима за годину која се завршава 31. децембра 2009. године, односно извјештај о финансијском положају на дан 31. децембра 2009. године.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи од продаје

Приходи од продаје роба и услуга су приказани по фактурној вриједности, умањеној за попусте и порез на додату вриједност.

3.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки основних средстава исказани су у стварно насталом износу.

3.3. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан биланса стања.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званичном курсу важећем на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет извјештаја о укупном резултату.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Нематеријална улагања

На дан извјештаја о финансијском положају нематеријална улагања се састоје од права на трајно коришћење грађевинског земљишта, као и на вриједност набављених софтвера.

Право на трајно коришћење грађевинског земљишта се односи на дио земљишта које је, на основу Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима Републике Српске, уступљено Предузећу од стране државе. На основу важећих рачуноводствених прописа не врши се обрачун амортизације наведеног земљишта. У току 2006. године, Предузеће је, ради свођења вриједности права на трајно коришћење грађевинског земљишта на његову фер тржишну вриједност, ангажовало локалног овлашћеног независног процјенитеља који је, са стањем на дан 1. јануара 2006. године, извршио процјену вриједности грађевинског земљишта. На основу извјештаја независног процјенитеља вриједност права на трајно коришћење земљишта Предузећа је увећана, а Предузеће је наведени позитивни ефекат процјене евидентирало у корист ревалоризационих резерви.

3.5. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су исказани по набавној, односно процијењеној вриједности, умањеној за исправку вриједности и евентуалне акумулиране губитке услед обезвређења.

Набавну вриједност некретнина, постројења и опреме чини вриједност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове и трошкове довођења средстава у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Предузеће је, ради свођења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, ангажовало локално овлашћене независне процјенитеље који су, са стањем на дан 1. јануара 2006. године, извршили процјену вриједности некретнина, постројења и опреме. На основу извјештаја независних процјенитеља позитивни ефекти процјене су исказани у корист ревалоризационих резерви, док су негативни ефекти процјене евидентирани на терет извјештаја о укупном резултату периода у којем су и процјењени.

Под некретнинама, постројењима и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године.

Добит која настане приликом расходања некретнина, постројења и опреме књижи се у корист осталих пословних прихода. Губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек коришћења средства, увећавају вриједност некретнина, постројења и опреме. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.6. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања се обрачунава по стопама које су добијене на основу процјене преосталог вијека коришћења и набавне и процијењене вриједности некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања.

Примијењене стопе амортизације за главне категорије некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања су:

	Стопа амортизације (%)	Вијек трајања (година)
Грађевински објекти	1.3 – 5	20 - 77
Компјутерска опрема и софтвери	16.5 – 20	5 - 6
Аутомобили	14.3 - 15.5	6 - 7
Остала опрема	7 – 14.3	7 - 14
Намјештај	10 – 12.5	8 – 10
Специјални и универзални алати	12.5	8

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Обезвређење вриједности имовине

На дан извјештаја о финансијском положају, руководство Предузећа анализира вриједности нематеријалних улагања и некретнина, постројења и опреме приказане у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко нематеријално улагање, односно некретнину, постројење и опрему, постоји обезвређење, надокнадиви износ те имовине се процјењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Обезвређење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се обезвређење третира као смањење ревалоризационе резерве до ревалоризованог износа.

Ако се касније поништи обезвређење, вриједност средства приказана у финансијским извјештајима се повећава до промијењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезвређење. Поништење обезвређења се рачуна као приход текућег периода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се поништење обезвређења третира као повећање ревалоризационе резерве.

На дан 31. децембра 2010. године, на основу процјене руководства Предузећа не постоје индикације да је вриједност некретнина, постројења и опреме обезвријеђена.

3.8. Залихе

Вриједност залиха материјала, горива и резервних дијелова се вреднује по набавној вриједности. Набавна вриједност укључује вриједност по факури добављача, транспортне и зависне трошкове.

Алат и инвентар који се не распоређују у основна средства, распоређују се у залихе, које се исказују у пословним књигама по набавним цијенама, а отписују се у цјелини приликом давања на коришћење. Алат и инвентар исказују се у пословним књигама и послуже отписа у цјелини, све док се не отуђе или расходују.

Роба у складишту исказује се по продајним цијенама, а у малопродајним објектима по продајним цијенама, са укалулисаним порезом на додату вриједност.

Недовршена производња и готови производи исказују се по цијени коштања или нето продајној цијени у зависности која је нижа. У цијену коштања производа улазе трошкови материјала, трошкови зарада и други трошкови који се могу везати за производњу.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. Оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима се отписују.

3.9. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у извјештају о финансијском положају Предузећа, од момента када је Предузеће уговорним одредбама везано за инструмент.

Финансијска средства престају да се признају када Предузеће изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Предузеће испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Финансијски инструменти (наставак)

Потраживања од купаца и друга потраживања

Потраживања од купаца признају се по њиховој номиналној вриједности. Исправка вриједности потраживања врши се на терет расхода у извјештају о укупном резултату на основу процјене руководства о њиховој вјероватној наплативости.

Друга потраживања састоје се од потраживања за преплаћене порезе, порез на додату вриједност, потраживања од запослених и остала потраживања.

Дугорочни кредити

Дугорочни кредити представљају потраживања за дугорочни кредит одобрен раднику Предузећа у циљу рјешавања стамбеног питања. Кредит је одобрен бескаматно, на период од 15 година (почевши од 2002. године), и враћаће се у једнаким мјесечним ратама, обуставама од личних примања запосленог. Руководство Предузећа сматра да наведена потраживања нису материјално значајна, и на дан 31. децембра 2010. године Предузеће није извршило свођење дугорочних кредита на фер тржишну вриједност коришћењем ефективне каматне стопе.

Краткорочни робни кредити

Одобрени краткорочни робни кредити представљају потраживања за краткорочне робне кредите одобрене радницима Предузећа. Кредити су одобрени бескаматно, на период до годину дана, и враћаће се у једнаким мјесечним ратама, обуставама од личних примања запослених. Руководство Предузећа сматра да наведена потраживања нису материјално значајна, и на дан 31. децембра 2010. године Предузеће није извршило свођење краткорочних кредита на фер тржишну вриједност коришћењем ефективне каматне стопе.

Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе за кредите, краткорочне финансијске обавезе (краткорочне кредите), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вриједности умањеној за трансакционе трошкове. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере по амортизованој вриједности примјеном уговорене каматне која кореспондира ефективној. У складу са прописима Републике Српске обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Предузеће испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

3.10. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Предузеће има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе. Резервисања се састоје од резервисања за бенефиције за запослене.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Предузеће је обавезно да уплаћује доприносе за пензијско-инвалидско осигурање, за здравствено осигурање, за осигурање од незапослености и за дјечију заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Предузеће има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Правилником о раду, Предузеће је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију у висини три просјечне плате Предузећа или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније.

Правилником о раду, дефинисано је да Предузеће може додјељивати и јубиларне награде својим запосленима за 15, 25, и 35 година рада у Предузећу. У случају обрачуна и исплате јубиларних награда, висину јубиларне награде одређује директор Предузећа својом одлуком. У претходном периоду Предузеће није исплаћивало јубиларне награде запосленима.

На основу IAS 19 "Примања запослених" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају. У складу са наведеним, Предузеће је ангажовало овлашћеног актуара да у име Предузећа изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине на дан 31. децембра 2010. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 6.5% годишње, није планиран раст зарада, године радног стажа за одлазак у пензију – 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

в) Краткорочна плаћена одсуства

Акумулирана плаћена одсуства могу да се преносе и користе у наредним периодима, уколико у текућем периоду нису искоришћена у потпуности. Очекивани трошкови плаћених одсустава се признају у износу за који се очекује да ће бити исплаћен као резултат неискоришћених кумулираних права на дан извјештаја о финансијском положају.

У случају неакумулираних плаћених одсустава, обавеза или трошак се не признају до момента када се одсуство користи.

3.12. Порези и доприноси

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, а у складу са пореским прописима Републике Српске.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Порези и доприноси (наставак)

Текући порез на добитак (наставак)

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према извјештају о финансијском положају, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у извјештају о финансијском положају и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан извјештаја о финансијском положају или пореске стопе које су након тога дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све привремене опорезиве разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак до којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Амортизација која се укључује у обрачун опорезиве добити може се разликовати од оне која се користи у одређивању рачуноводствене добити. Настала опорезива привремена разлика резултира одложеном пореском обавезом ако је амортизација у пореске сврхе убрзана, односно одложеном пореским средством, ако је амортизација у пореске сврхе спорија од рачуноводствене амортизације. У погледу третмана амортизације, Законом о порезу на добит је ова могућност предвиђена, али није обавезна, тако да је Предузеће користило рачуноводствену амортизацију и у пореске сврхе, те није утврдило одложене порезе.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен дотадашњи систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан извјештаја о финансијском положају, која носи ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у даљем тексту:

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Процијењени корисни вијек некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања се анализира годишње, или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки.

Исправка вриједности потраживања

Исправка вриједности за сумњива и спорна потраживања обрачунава се на основу процијењених губитака услед немогућности купаца да испуне неопходне обавезе. Руководство Предузећа процјену заснива на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима купаца и промјенама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама.

Резервисања

Резервисања се признају и врше када Предузеће има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Предузећа је да објелодани информације о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Правична вриједност за ове потребе се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза. Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Предузећа, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Приходи од продаје повезаним правним лицима		
Роба, производи и услуге	9,208,321	8,329,945
Приходи од продаје на домаћем тржишту		
Роба	480,474	524,972
Производи и услуге:		
- малопродаја	618,034	647,235
- велепродаја	6,760,475	6,063,802
- услуге	7,385	6,654
	<u>7,866,368</u>	<u>7,242,663</u>
Приходи од продаје на иностраном тржишту		
Роба	155,941	145,932
Производи и услуге	5,124,225	6,036,012
	<u>5,280,166</u>	<u>6,181,944</u>
	<u>22,354,855</u>	<u>21,754,552</u>

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Приходи од премија и дотација	63,900	76,920
Приходи од закупа	6,189	6,260
Приходи од рефундација боловања	58,590	-
	<u>128,679</u>	<u>83,180</u>

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Трошкови основног материјала за израду	16,629,626	18,616,954
Трошкови осталог материјала	518,504	615,359
Трошкови горива	200,769	297,879
Трошкови електричне енергије и воде	328,441	310,732
	<u>17,677,340</u>	<u>19,840,924</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

8. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Нето зараде и накнаде зарада	1,868,193	1,910,932
Порези на зараде	78,527	72,383
Доприноси на зараде	858,021	889,870
Накнаде за топли оброк	144,158	155,466
Накнаде трошкова превоза	156,648	167,585
Трошкови и дневнице за службена путовања	8,049	9,992
Регрес за коришћење годишњег одмора	46,049	20,549
Отпремнине	-	35,658
Накнаде члановима управног и надзорног одбора	29,602	27,879
Помоћ запосленима	23,310	25,417
Остали лични расходи	1,494	1,380
	<u>3,214,051</u>	<u>3,317,111</u>

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Трошкови производних услуга	115,394	67,250
ПТТ услуге	37,321	37,514
Трошкови услуга превоза	71,184	71,932
Трошкови услуга одржавања	77,502	84,800
Трошкови закупнина	2,400	2,400
Трошкови сајмова	4,598	6,025
Трошкови рекламе и пропаганде	3,461	1,566
Трошкови осталих услуга	20,086	29,075
	<u>331,946</u>	<u>300,562</u>

10. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Трошкови непроизводних услуга	48,157	58,547
Трошкови репрезентације	5,152	7,050
Трошкови премија осигурања	18,484	16,920
Трошкови платног промета	61,703	75,756
Трошкови чланарина	15,765	21,485
Остали нематеријални трошкови	29,316	19,796
	<u>178,577</u>	<u>199,554</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

11. ТРОШКОВИ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Накнада за коришћење шума	15,099	15,258
Накнада за противпожарну заштиту	8,529	8,596
Накнада за коришћење градског грађевинског земљишта	18,261	17,525
Накнада за коришћење комуналних добара	67,080	40,298
Остали трошкови пореза и доприноса	22,289	58,046
	<u>131,258</u>	<u>139,723</u>

12. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Финансијски приходи:		
Приходи од камата	62	160
Позитивне курсне разлике	9,619	7,109
	<u>9,681</u>	<u>7,269</u>
Финансијски расходи		
Расходи камата	(561,146)	(633,137)
Негативне курсне разлике	(12,246)	(6,323)
	<u>(573,392)</u>	<u>(639,460)</u>
	<u>(563,711)</u>	<u>(632,191)</u>

Расходи камата који на дан 31. децембра 2010. године износе 561,146 Конвертибилних марака, највећим дијелом, у износу од 346,098 Конвертибилних марака се односе на камате по краткорочним кредитима у земљи.

13. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Наплаћена исправљена потраживања	195,540	15,753
Вишкови	97	126,188
Добици од продаје материјала	349	823
Приходи од смањења обавеза	422	35,920
Приходи од укидања дугорочних резервисања	12,633	110,562
Приходи по основу уговорних заштита од ризика	24,167	-
Остали приходи	5,787	4,893
	<u>238,995</u>	<u>249,139</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

14. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Губици по основу расходовања и отписа некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања	10,639	723
Мањкови залиха	3,989	169,529
Исправка вриједности потраживања	190,228	498,295
Отписи краткорочних потраживања	1,397	8,250
Отписи залиха	29,703	1,624
Остали расходи	10,787	5,750
	<u>246,743</u>	<u>684,171</u>

15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Губитак прије опорезивања	<u>(2,511,993)</u>	<u>(5,042,120)</u>
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	<u>(251,199)</u>	<u>(504,212)</u>
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	62,579	94,654
Порески ефекти прихода који се не признају у пореском билансу	(18,072)	(11,654)
Непризнати порески губици	<u>206,692</u>	<u>421,212</u>
<i>Текући порез на добитак</i>	<u>-</u>	<u>-</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљиште и грађевински објекти	Опрема и остала постројења	Некретнине, постројења и опрема у припреми	У Конвертибилним маркама 2010. и 2009. година	
				Укупно некретнине, постројења и опрема	Нематеријална улагања
Набавна/процијењена вриједност					
Стање, 1. јануар 2009. године	15,822,166	22,704,528	-	38,526,694	703,825
Набавке у току године	-	-	53,677	53,677	-
Активирања	1,050	52,627	(53,677)	-	-
Отписи	-	(22,494)	-	(22,494)	-
Стање, 31. децембар 2009. године	<u>15,823,216</u>	<u>22,734,661</u>	<u>-</u>	<u>38,557,877</u>	<u>703,825</u>
Набавке у току године	-	-	34,768	34,768	3,925
Активирања	50	34,718	(34,768)	-	-
Отписи	-	(129,008)	-	(129,008)	-
Стање, 31. децембар 2010. године	<u>15,823,266</u>	<u>22,640,371</u>	<u>-</u>	<u>38,463,637</u>	<u>707,750</u>
Исправка вриједности					
Стање, 1. јануар 2009. године	6,964,325	19,126,310	-	26,090,635	20,064
Амортизација за текућу годину	238,463	813,727	-	1,052,190	14,256
Отписи	-	(21,773)	-	(21,773)	-
Стање, 31. децембар 2009. године	<u>7,202,788</u>	<u>19,918,264</u>	<u>-</u>	<u>27,121,052</u>	<u>34,320</u>
Амортизација за текућу годину	238,486	750,942	-	989,428	7,868
Отписи	-	(118,369)	-	(118,369)	-
Стање, 31. децембар 2010. године	<u>7,441,274</u>	<u>20,550,837</u>	<u>-</u>	<u>27,992,111</u>	<u>42,188</u>
Садашња вриједност					
- 31. децембар 2010. године	<u>8,381,992</u>	<u>2,089,534</u>	<u>-</u>	<u>10,471,526</u>	<u>665,562</u>
- 31. децембар 2009. године	<u>8,620,428</u>	<u>2,816,397</u>	<u>-</u>	<u>11,436,825</u>	<u>669,505</u>

Као што је објелодањено у напоменама 26 и 28 уз ове финансијске извјештаје, Предузеће је уписало хипотеке на некретнинама, постројењима и опреми, а по основу више обавеза по основу дугорочних и краткорочних кредита. Нето садашња вриједност некретнина, постројења, и опреме над којима је уписана хипотека на дан 31. децембра 2010. године износи 9,003,887 Конвертибилних марака.

17. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Дугорочни кредити дати радницима	19,778	22,445
Минус: Текуће доспијеће дугорочних кредита датих радницима	<u>(2,667)</u>	<u>(2,667)</u>
	<u>17,111</u>	<u>19,778</u>

Дугорочни кредити дати радницима исказани у извјештају о финансијском положају на дан 31. децембра 2010. године у износу од 19,778 Конвертибилних марака представљају потраживања за дати стамбени кредит раднику, у сврху трајног и приоритетног рјешавања стамбеног питања. Кредит је одобрен у 2002. години, бескаматно на период од 15 година, а враћа се обуставама на лична примања радника.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

18. ЗАЛИХЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Материјал и резервни дијелови	2,955,601	3,009,277
Недовршена производња и полупроизводи	1,676,312	1,706,265
Готови производи	2,221,300	3,353,063
Роба	402,609	451,656
Дати аванси	199,905	249,865
	<u>7,455,727</u>	<u>8,770,126</u>
Минус: Исправка вриједности датих аванса	(172,589)	(172,589)
	<u>7,283,138</u>	<u>8,597,537</u>

19. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Купци:		
- повезана правна лица	2,159,405	2,733,886
- у земљи	1,671,953	2,164,231
- у иностранству	367,389	480,519
	<u>4,198,747</u>	<u>5,378,636</u>
Минус: Исправка вриједности потраживања од купаца:		
- у земљи	(613,551)	(603,109)
- у иностранству	(64,254)	(77,693)
	<u>(677,805)</u>	<u>(680,802)</u>
	<u>3,520,942</u>	<u>4,697,834</u>

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 31. децембра 2010. године износе 4,198,747 Конвертибилних марака. Предузеће је у потпуности извршило умањење вриједности потраживања за сва потраживања од купаца која нису наплаћена дуже од годину дана. Укупна исправка вриједности потраживања на дан 31. децембра 2010. године износи 677,805 Конвертибилних марака и представља 16.14% укупне бруто вриједности потраживања од купаца. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у напомени 23 уз ове финансијске извјештаје.

Потраживања од купаца са стањем на дан 31. децембра 2010. године у износу од 4,198,747 Конвертибилних марака најзначајнијим дијелом се односе на потраживања од повезаног правног лица "Ф.Б." д.о.о., Градишка у износу од 1,545,986 Конвертибилних марака.

Управљање потраживањима од купаца

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2010. године приказана је у табели која слиједи:

	Бруто изложеност	У Конвертибилним маркама	
		Исправка вриједности	Нето изложеност
Недоспјела потраживања од купаца	1,144,911	-	1,144,905
Доспјела, исправљена потраживања од купаца	677,805	(677,805)	-
Доспјела, неисправљена потраживања од купаца	<u>2,376,031</u>	-	<u>2,376,031</u>
	<u>4,198,747</u>	<u>(677,805)</u>	<u>3,520,942</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

19. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА (наставак)

Недоспјела потраживања од купаца

Недоспјела потраживања исказана на дан 31. децембра 2010. године у износу од 1,144,911 Конвертибилних марака највећим дијелом се односе на потраживања од повезаних правних лица за испоручене производе. Ова потраживања најчешће доспијевају за наплату у року до 60 дана након датума фактуре. Просјечно вријеме наплате потраживања у 2010. години износи 67 дана (2009. године: 88 дана).

Доспјела, неисправљена потраживања од купаца

Предузеће није обезвриједило доспјела потраживања исказана на дан 31. децембра 2010. године у износу од 2,376,031 Конвертибилну марку обзиром да руководство Предузећа сматра да ће укупна садашња вриједност ових потраживања бити наплаћена.

Старосна структура доспјелих, неисправљених потраживања представљена је у сљедећој табели:

	У Конвертибилним маркама 31. децембар 2010.
до 30 дана	1,078,442
31-60 дана	696,716
61-90 дана	222,716
91-180 дана	48,908
181-364 дана	329,249
	<u>2,376,031</u>

20. ДРУГА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама 31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Потраживања за преплаћене порезе	1,741	1,741
Потраживања од запослених	1,609	1,420
Потраживања од фондова за плаћено боловање	33,135	43,320
	<u>36,485</u>	<u>46,481</u>

21. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У Конвертибилним маркама 31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Потраживања за дате робне кредите радницима	32,225	18,501
	<u>32,225</u>	<u>18,501</u>

22. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	У Конвертибилним маркама 31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Жиро рачуни	30,513	42,037
Благајна	474	949
Девизни рачуни	346	196
	<u>31,333</u>	<u>43,182</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

23. ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА

	Дати аванси (напомена 18)	У Конвертибилним маркама	
		Потраживања од купаца (напомена 19)	Укупно
Стање, 1. јануар 2009. године	172,589	205,230	377,819
Исправке у току године на терет резултата	-	498,295	498,295
Отпис исправљених потраживања	-	(7,900)	(7,900)
Наплата исправљених потраживања	-	(15,753)	(15,753)
Остала повећања	-	930	930
Стање, 31. децембар 2009. године	172,589	680,802	853,391
Исправке у току године на терет резултата	-	190,228	190,228
Отпис исправљених потраживања	-	(711)	(711)
Наплата исправљених потраживања	-	(195,540)	(195,540)
Остала повећања	-	3,026	3,026
Стање, 31. децембар 2010. године	172,589	677,805	850,394

24. КАПИТАЛ

Акцијски капитал

У току 1999. године на основу Закона о приватизацији државног капитала у предузећима и Закона о почетном билансу са стањем на дан 30. јуна 1998. године, Дирекција за приватизацију Републике Српске, донијела је Рјешење број 385/99 од 14. октобра 1999. године, којим је утврдила структуру капитала Предузећа на дан 31. децембра 1992. године, и то 74.515% државног капитала и 25.485% акцијског капитала - интерни дионичари.

Дана 14. јуна 2001. године Дирекција за приватизацију Републике Српске одобрила је програм приватизације Предузећа, и донијела одлуку да се приватизација државног капитала изврши ваучер понудом (55% државног капитала) и методом тендера (30% државног капитала). Такође, у поступку приватизације Предузећа, на основу истог Рјешења, 10% вриједности акција државног капитала преноси се на Фонд пензијског и инвалидског осигурања и 5% преноси се на Фонд за реституцију.

У току 2001. године Предузеће је спровело поступак својинске трансформације државног капитала у акцијски. Статусну измјену својине дијела државног капитала верификовао је Основни суд у Бањој Луци Рјешењем број У/І-1487/2001 од 3. септембра 2001. године.

Структура акцијског капитала Предузећа на дан 31. децембра 2010. и 2009. године је сљедећа:

Назив акционара	31. децембар 2010.		31. децембар 2009.	
	Износ у КМ	% Учешћа	Износ у КМ	% Учешћа
Boninsegna Ermes, Vobarno	3,313,524	21.13	3,558,524	22.70
Balkan Investment Bank а.д., Бања Лука	2,364,784	15.08	-	-
Ф. Б. д.о.о., Градишка	2,287,626	14.59	2,038,760	13.00
Urbani Davide, Vilano	1,341,971	8.56	1,341,971	8.56
Фонд ПИО РС, Бања Лука	1,168,344	7.45	1,168,344	7.45
ЗИФ Zertex fond а.д., Бања Лука	769,829	4.91	769,829	4.91
Фонд за реституцију а.д., Бања Лука	594,172	3.79	594,172	3.79
ЗИФ БОРС Инвест фонд а.д., Бања Лука	373,927	2.38	373,927	2.38
ЗИФ ВИБ фонд а.д., Бања Лука	232,929	1.49	232,929	1.49
ЗИФ Balkan Investment fond а.д., Бања Лука	-	-	2,355,000	15.02
Остала лица	3,232,414	20.62	3,246,064	20.70
	15,679,520	100.00	15,679,520	100.00

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

24. КАПИТАЛ (наставак)

Акцијски капитал (наставак)

Номинална вриједност акција Предузећа износи 1.00 Конвертибилну марку по акцији. Акције Предузећа се котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској. Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2010. године износи 0.40 Конвертибилних марака.

Законске резерве

Законске резерве представљају издвајања из расподеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима, и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала, или статутом одређени већи дио основног капитала.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

Одлуком Скупштине акционара од 29. јуна 2010. године губитак по годишњем обрачуна за 2009. годину је дјелимично покривен из законских резерви у износу од 50,666 Конвертибилних марака.

Статутарне и друге резерве

Статутарне и друге резерве су представљале резерве настале у ранијим инфлаторним периодима по основу ревалоризације капитала (засноване на индексу раста цијена на мало), а која је била обавезна до 31. децембра 2000. године у складу са тада важећим рачуноводственим прописима у Републици Српској. Наведене резерве се могу користити за покриће губитка и штета насталих из пословања, или због дејства више силе, у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

Одлуком Скупштине акционара од 29. јуна 2010. године губитак по годишњем обрачуна за 2009. годину је дјелимично покривен из статутарних резерви у износу од 1,082,427 Конвертибилних марака.

Ревалоризационе резерве

Ревалоризационе резерве исказане на дан 31. децембра 2010. године у износу од 1,925,259 Конвертибилних марака представљају резерве формиране као позитивни ефекти процјене некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања на дан 1. јануара 2006. године, односно ефекте настале свођењем њихове књиговодствене вриједности на фер тржишну вриједност.

У складу са одредбама IAS 16 "Некретнине, постројења и опрема", Предузеће врши пренос дијела ревалоризационих резерви у корист нераспоређеног добитка, и то за износ разлике између амортизације засноване на ревалоризованој књиговодственој вриједности средства и амортизације засноване на првобитној набавној вриједности наведеног средства.

25. ЗАРАДА (ГУБИТАК) ПО АКЦИЈИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2010.	2009.
Губитак текућег периода	(2,511,993)	(5,042,120)
Број акција	15,679,520	15,679,520
<i>Губитак по акцији</i>	<u>(0.1602)</u>	<u>(0.3216)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

26. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Дугорочни кредити	2,729,449	2,357,107
Минус: текућа доспијећа дугорочних кредита	(1,438,628)	(1,375,372)
	<u>1,290,821</u>	<u>981,735</u>

Преглед дугорочних кредита је дат у наредној табели:

	Текуће доспијеће		Дугорочни дио	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
<i>Дугорочни кредити - по амортизованом трошку:</i>				
- Нуро Alpe-Adria-Bank а.д., Бања Лука	32,570	375,372	-	65,068
- Нуро Alpe-Adria-Bank а.д., Бања Лука	279,392	-	784,154	-
- НЛБ Развојна банка а.д., Бања Лука	833,333	1,000,000	-	916,667
- Raiffeisen Bank д.д., Сарајево	293,333	-	506,667	-
	<u>1,438,628</u>	<u>1,375,372</u>	<u>1,290,821</u>	<u>981,735</u>

Каматна стопа на дугорочне кредите је у висини шестомјесечног EURIBOR-а увећаног за маржу у распону од 4.0% до 7.5% годишње

Дугорочни кредит исказан на дан 31. децембра 2010. године у износу од 32,570 Конвертибилних марака је одобрен од Нуро Alpe-Adria-Bank а.д., Бања Лука у иницијалном износу од 1,643,000 Конвертибилних марака, са роком отплате од 60 мјесеци (уз грејс период од 3 мјесеца). Као средство обезбјеђења отплате наведеног кредита Предузеће је доставило 15 мјеница, изјаву о блокади свих отворених рачуна код других банака и рјешење суда о укњижи заложног права - хипотеке у корист банке.

Дугорочни кредит исказан на дан 31. децембра 2010. године у износу од 1,063,546 Конвертибилних марака је одобрен од Нуро Alpe-Adria-Bank а.д., Бања Лука у иницијалном износу од 1,300,000 Конвертибилних марака, са роком отплате од 48 мјесеци. Као средство обезбјеђења отплате наведеног кредита Предузеће је доставило 15 мјеница, изјаву о блокади свих отворених рачуна код других банака и рјешење суда о укњижи заложног права - хипотеке у корист банке.

Дугорочни кредит исказан на дан 31. децембра 2010. године у износу од 833,333 Конвертибилне марке је одобрен од НЛБ Развојне банке а.д., Бања Лука у иницијалном износу од 2,000,000 Конвертибилних марака, са роком отплате од 24 мјесеца. Као средство обезбјеђења отплате наведеног кредита Предузеће је доставило 10 мјеница, изјаву о блокади свих отворених рачуна код других банака и рјешење суда о укњижи заложног права - хипотеке у корист банке.

Дугорочни кредит исказан на дан 31. децембра 2010. године у износу од 800,000 Конвертибилних марака је одобрен од Raiffeisen Bank д.д., Сарајево у иницијалном износу од 800,000 Конвертибилних марака, са роком отплате од 30 мјесеци (уз грејс период од 6 мјесеци). Као средство обезбјеђења отплате наведеног кредита Предузеће је доставило 10 мјеница, изјаву о блокади свих отворених рачуна код других банака и рјешење суда о укњижи заложног права - хипотеке у корист банке.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

26. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Доспијећа дугорочних обавеза по годинама приказана су у наредној табели:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Текуће доспијеће	1,438,628	1,375,372
<i>Период:</i>		
- од једне до двије године	650,319	981,735
- од двије до три године	545,889	-
- од три до четири године	94,613	-
	<u>1,290,821</u>	<u>981,735</u>
	<u>2,729,449</u>	<u>2,357,107</u>

27. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

Дугорочна резервисања за бенефиције за запослене са стањем на дан 31. децембра 2010. године у износу од 296,795 Конвертибилних марка цјелокупно се односе на резервисања по основу обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених Предузећа на отпремнине, а у складу са IAS 19 "Примања запослених". Основне претпоставке коришћене приликом обрачуна наведених резервисања објелодањене су у напомени 3.11.

Кретања на резервисањима за бенефиције за запослене у 2010. и 2009. години су била сљедећа:

	У Конвертибилним маркама	
	Годину која се завршава 31. децембра	
	2010.	2009.
Стање, 1. јануар	335,600	446,162
Укидање резервисања у току године за износе плаћених отпремнина у току године	(26,172)	(35,658)
Актуарски губици по обрачуна	(12,633)	(74,904)
Стање, 31. децембар	<u>296,795</u>	<u>335,600</u>

28. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
<i>Краткорочни кредити у земљи:</i>		
- Raiffeisen Bank д.д., БиХ, Сарајево	1,636,500	2,436,500
- Нуро Алре-Адриа-Банк а.д., Бања Лука	1,983,042	2,542,560
	<u>3,619,542</u>	<u>4,979,060</u>

Краткорочни кредити на дан 31. децембра 2010. године у укупном износу од 3,619,542 Конвертибилне марке се односе на укупно четири кредита код двије домаће пословне банке. Кредити су одобрени на период до годину дана (последњи кредит доспијева 30. јула 2011. године), уз каматну стопу у распону од 8.15% до 8.50% годишње. Кредити су обезбијеђени сопственим мјеницама, бјанко налозима за пренос средстава, као и уписаним хипотекама на земљишту и грађевинским објектима Предузећа у корист кредитора.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

29. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ

Обавезе за примљене авансе које на дан 31. децембра 2010. године износе 424,097 Конвертибилних марака, највећим дијелом, у износу од 405,099 Конвертибилних марака се односе на примљени аванс од предузећа "Gigabyte" SRL, Италија, а по основу испоруке готових производа.

30. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Добављачи:		
- повезана правна лица	2,881	69,923
- у земљи	906,397	1,343,262
- у иностранству	1,014,127	848,790
	<u>1,923,405</u>	<u>2,261,975</u>

Обавезе према добављачима у земљи са стањем на дан 31. децембра 2010. године у укупном износу од 1,923,405 Конвертибилних марака највећим дијелом, у износу од 856,337 Конвертибилних марака, односе се на обавезе према добављачу "U.S. Steel" Смедерево по основу набавке топло ваљане траке.

Обавезе према добављачима су некамотоносне. Предузеће редовно измирује своје обавезе према добављачима. Предузеће има политике управљања финансијским ризицима како би осигурало да се обавезе плаћају у уговореним роковима. Просјечан период плаћања обавеза према добављачима у пословној 2010. години је био 42 дана (2009. године: 44 дана).

31. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	140,442	154,700
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	70,765	76,491
Обавезе за порез на додату вриједност	4,220	25,436
Остале обавезе према запосленима	10,134	16,412
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине	11,316	10,998
Обавезе за доприносе који терете трошкове	67,942	67,974
Обавезе по основу камата	29,623	34,564
Обрачунати приходи будућег периода	2,499	2,284
Обавезе према члановима управног одбора	1,300	1,600
Остале обавезе	295	3,023
	<u>338,536</u>	<u>393,482</u>

32. СУДСКИ СПОРОВИ

На дан 31. децембра 2010. године Предузеће је водило судске спорове ради наплате својих потраживања у укупном износу од 358,902 Конвертибилне марке, док на дан састављања финансијских извјештаја Предузеће није имало судских спорова у којима је тужена страна.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

33. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Трансакције са повезаним правним лицима се односе на трансакције са повезаним предузећем "Ferro Met", Италија и предузећем "F.B." д.о.о., Градишка. Наведена предузећа су повезана предузећа по основу значајног учешћа у власништву Предузећа, као и значајног утицаја на доношење битних пословних одлука Предузећа.

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар	31. децембар
	2010.	2009.
ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ		
Актива		
<i>Потраживања од купаца:</i>		
- Ferro Met, Италија	1,545,986	1,305,562
- F.B. д.о.о., Градишка	613,419	1,428,324
	<u>2,159,405</u>	<u>2,733,886</u>
Пасива		
<i>Обавезе према добављачима</i>		
- Ferro Met, Италија	(2,881)	(69,923)
	<u>(2,881)</u>	<u>(69,923)</u>
Потраживања, нето	<u>2,156,524</u>	<u>2,663,963</u>
	У Конвертибилним маркама	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2010.	2009.
ИЗВЈЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ		
Приходи		
<i>Приходи од продаје производа и услуга:</i>		
- Ferro Met, Италија	4,959,568	4,560,036
- F.B. д.о.о., Градишка	4,248,753	3,769,909
	<u>9,208,321</u>	<u>8,329,945</u>
Расходи		
<i>Трошкови материјала за израду:</i>		
- Ferro Met, Италија	(1,941,139)	(1,210,274)
- F.B. д.о.о., Градишка	(2,640)	-
	<u>(1,943,779)</u>	<u>(1,210,274)</u>
Приходи, нето	<u>7,264,542</u>	<u>7,119,671</u>

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбиједи принос на капитал. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне и краткорочне кредите образложене у напоменама 26 и 28, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује акцијски капитале, резерве и акумулирани губитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Задуженост а)	4,910,363	5,960,795
Готовина и готовински еквиваленти	(31,333)	(43,182)
Нето задуженост	<u>4,879,030</u>	<u>5,917,613</u>
Капитал б)	<u>12,884,552</u>	<u>15,396,545</u>
Рацио укупног дуговања према капиталу	<u>0.38</u>	<u>0.38</u>

а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите и текуће доспијеће дугорочних кредита.

б) Капитал укључује акцијски капитал, резерве, као и акумулирани губитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза објелодањени су у напомени 3 ових неконсолидованих финансијских извјештаја.

Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2010.	31. децембар 2009.
Финансијска имовина		
Кредити и потраживања (укључујући готовинске еквиваленте и готовину)	<u>3,585,410</u>	<u>4,784,336</u>
	<u>3,585,410</u>	<u>4,784,336</u>
Финансијске обавезе по амортизованој вриједности	<u>8,443,761</u>	<u>9,795,668</u>

У свом редовном пословању, Предузеће је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику.

Управљање ризицима у Предузећу је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Предузећа у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Предузећа.

Предузеће не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима, као што су свопови каматних стопа или форварди. Поред тога, за годину који се завршава на дан 31. децембра 2010. године, Предузеће није вршило трговање финансијским инструментима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

(1) Тржишни ризик

(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Предузеће обавља у страним валутама, руководство Предузећа сматра да Предузеће није значајно изложено ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 Конвертибилних марака). У складу са наведеним, руководство Предузећа није вршило анализу осјетљивости на промјене курса страних валута.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Предузећа у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Имовина		У Конвертибилним маркама Обавезе	
	31. децембар 2010.	2009.	31. децембар 2010.	2009.
EUR	916,897	1,786,265	960,013	792,590
USD	-	-	54,117	-
	<u>916,897</u>	<u>1,786,275</u>	<u>1,014,130</u>	<u>792,590</u>

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Предузеће је изложено разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине.

Обзиром да Предузеће нема значајну каматносна имовину, приходи Предузећа су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик Предузећа од промјена фер вриједности каматних стопа проистиче првенствено из обавезе по основу примљених дугорочних и краткорочних кредита од банака. Кредити примљени по фиксним и промјенљивим каматним стопама излажу Предузеће каматном ризику токова готовине. Током 2010. године, обавезе по кредиту су биле са фиксним стопама од 8.15% до 8.50% годишње, док је обавеза са варијабилном каматном стопом везана за EURIBOR (напомена 26).

Предузеће врши анализу изожености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматносна позицију. Предузеће предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјењиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирани износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирен у току цијелог извјештајног периода.

У случају да је каматна стопа на обавезе по кредитима на дан 31. децембра 2010. године била већа/мања за 1 процентни поен на годишњем нивоу, уз остале непромијењене варијабле, нето губитак Предузећа за 2010. годину био би већи/мањи за износ од 63,336 Конвертибилних марака (2009. године: 73,328 Конвертибилних марака), као резултат већег/мањег расхода камата.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

(1) Тржишни ризик (наставак)

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Предузеће није изложено значајнијем ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности обзиром да Предузеће нема улагања класификована у извјештају о финансијском положају као средства расположива за продају, односно да нема улагања класификована као финансијска средства по фер вриједности чији се ефекти промјена у фер вриједности исказују у извјештају о укупном резултату.

Предузеће је изложено ризику промјене цијена, јер се за производе утврђују продајне цијене на бази количине наручених производа од стране купаца, а исте су подложне утицајима промјена цијена на домаћем тржишту и тржишту непосредног окружења.

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Предузећа. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Предузећа које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Предузеће својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Предузеће располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације продаје производа и робе који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Предузеће не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Предузеће је усвојило финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Предузећу одлучују о некој набавци.

Рочност доспијећа финансијске имовине и обавеза Предузећа на дан 31. децембра 2010. и 2009. године:

Финансијска имовина-	У Конвертибилним маркама					Укупно
	до 1 мјесец	1 - 3 мјесеци	3 - 12 мјесеци	1 - 5 година	преко 5 година	
31. децембар 2010. година						
Без камата	3,585,410	-	-	-	-	3,585,410
Укупно	3,585,410	-	-	-	-	3,585,410
31. децембар 2009. година						
Без камата	4,784,336	-	-	-	-	4,784,336
Укупно	4,784,336	-	-	-	-	4,784,336

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

(2) Ризик ликвидности (наставак)

У Конвертибилним маркама						
Финансијске обавезе-	до	1 - 3	3 - 12	1 - 5	преко 5	Укупно
31. децембар 2010.	1 мјесец	мјесеци	мјесеци	година	година	
<i>Остале обавезе по амортизованој вриједности:</i>						
Без камата	2,094,770	-	-	-	-	2,094,770
Инструменти по фиксној каматној стопи	-	2,089,202	279,123	541,083	-	2,909,408
Инструменти по варијабилној каматној стопи	-	780,268	2,150,987	831,512	-	3,762,767
Укупно	<u>2,094,770</u>	<u>2,869,469</u>	<u>2,430,110</u>	<u>1,372,595</u>	<u>-</u>	<u>8,766,945</u>
31. децембар 2009.						
<i>Остале обавезе по амортизованој вриједности:</i>						
Без камата	2,459,501	-	-	-	-	2,459,501
Инструменти по фиксној каматној стопи	-	2,589,704	-	-	-	2,589,704
Инструменти по варијабилној каматној стопи	123,935	246,631	3,627,040	885,534	-	4,883,141
Укупно	<u>2,583,436</u>	<u>2,836,335</u>	<u>3,627,040</u>	<u>885,534</u>	<u>-</u>	<u>9,932,346</u>

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Предузеће очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Предузећа може тражити да плати насталу обавезу.

Износи укључени у претходне табеле за финансијске инструменте (имовину и обавезе) по варијабилним каматним стопама могу бити предмет промјене уколико се промјене у варијабилним каматним стопама буду разликовале од процијењених каматних стопа утврђених на крају извјештајног периода.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Предузећу, што ће резултовати финансијским губитком Предузећа. Предузеће је усвојило политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (коллатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних и физичких лица, готовине и готовинских еквивалената, као и преузетих обавеза.

Предузеће је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Предузећа. У случају неблаговремене наплате потраживања од купаца робе и производа, истима се у одређеној мјери онемогућава даља испорука робе и производа.

Поред тога, Предузеће нема значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер има велики број међусобно неповезаних купаца који у неким случајевима врше авансно плаћање, као и значајна потраживања од повезаних правних лица. Осим уобичајене пословне праксе у вези са наплатом потраживања, користи се и механизам преузимања дуга, цесија и компензација.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2010. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

(4) Фер вриједност финансијских инструмената

Руководство Предузећа сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза признатих у приложеним финансијским извјештајима апроксимира њиховој фер вриједности.

35. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којима се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

36. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА

Као што се и очекивало, у току 2009. и 2010. године Предузеће је, као и већина других привредних субјеката у Републици Српској, било под одређеним утицајем финансијске кризе и погоршаних економских услова на тржишту Републике Српске и Босне и Херцеговине. Вјероватно је да ће Предузеће и у 2011. години, а можда и после тога, пословати у отежаним и неизвјесним привредним околностима, и то као посљедица слабљења општих економских активности у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Утицај ове кризе на пословне операције Предузећа није могуће у цјелости предвидјети, и због тога постоји елемент опште неизвјесности.

До сада, текућа финансијска криза је имала знатан утицај на финансијско стање и перформансе Предузећа, прије свега због смањења тражње за основним производима Предузећа. Погоршавајућа економска ситуација ће највјероватније утицати и на даља кретања на тржишту Републике Српске, Босне и Херцеговине и окружења, што може резултовати у додатном смањењу пословних активности Предузећа. Ово може директно утицати на износе очекиваних прихода од основне дјелатности Предузећа у 2011. години.

37. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењени за прерачун девизних позиција извјештаја о финансијском положају у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	Конвертибилних марака	
	31. децембар	31. децембар
	2010.	2009.
EUR	1.9558	1.9558
Амерички долар (USD)	1.4728	1.3641
Швајцарски франак (CHF)	1.5678	1.3146